

Силабус дисципліни «Політологія»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 274 · АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ

ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР

90 годин · 3 кредити ЄКТС · 3 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Політологія

Спеціальність: **274** Автомобільний транспорт

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр

90

Годин

загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

3

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання суспільно-політичної інформації: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернативних позицій, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної громадянської позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, аналітичних записок і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати політичні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні матеріали. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу суспільно-політичних ситуацій та пошуку рішень. • аналізувати суспільно-політичну, нормативну та наукову інформацію; • виділяти головне та узагальнювати результати аналізу; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності політики, її функцій та ролі в суспільному житті. Знання принципів функціонування держави як основного суб'єкта політичного процесу, форм державного устрою, механізмів здійснення влади та прийняття політичних рішень. Здатність аналізувати явища суспільно-політичного життя: демократичні процеси, діяльність політичних партій та інститутів громадянського суспільства, виборчі системи, геополітичне становище України. Знання основ правового регулювання, конституційного ладу та громадянських прав у контексті майбутньої професійної діяльності. • оцінювати стан демократичного розвитку суспільства за ключовими критеріями; • визначати роль і функції держави та громадянського суспільства; • характеризувати форми правління, виборчі системи та політичні режими; • орієнтуватися в основах конституційного ладу та правах громадян; • пояснювати геополітичне становище України та виклики національної безпеки.	Результати навчання Пояснювати сутність політичних категорій та явищ: влада, держава, демократія, політична система, громадянське суспільство, виборчий процес, геополітика, національна безпека. Аналізувати основні процеси суспільно-політичного життя для виявлення тенденцій розвитку. Характеризувати форми державного устрою та типи політичних режимів, застосовувати методи оцінки демократичності суспільства, розуміти роль транспортної інфраструктури у контексті державної політики та безпеки. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі конституційного ладу та законодавства України. • пояснювати зміст основних політологічних термінів і категорій; • аналізувати структуру й функції політичних інститутів суспільства; • визначати ознаки демократії, авторитаризму і тоталітаризму; • застосовувати базові методи аналізу суспільно-політичних явищ; • використовувати нормативні та інформаційні джерела для формування власної громадської позиції.
--	--	---

Політика, влада та держава

Тема 1.1

Політологія як наука і навчальна дисципліна.

Предмет, об'єкт та методи політології. Місце політичної науки в системі соціальних і гуманітарних дисциплін. Функції політології. Значення для підготовки фахівців технічного профілю.

Тема 1.2

Політична влада та механізми її здійснення: сутність, ресурси, функції та легітимність влади. Поділ влади: законодавча, виконавча, судова. Суб'єкти та об'єкти політичної влади в Україні.

Тема 1.3

Держава як основний суб'єкт політичної системи. Сутність, ознаки та функції держави. Форми державного правління та устрою. Конституційний лад України. Правова держава і громадянське суспільство.

Політична система та демократичні процеси

Тема 2.1

Політична система суспільства: поняття, структура, функції. Типи політичних систем. Політичний режим: демократія, авторитаризм, тоталітаризм — ознаки та порівняльна характеристика.

Тема 2.2

Виборчі системи та електоральний процес. Типи виборчих систем. Принципи демократичних виборів. Партійні системи та роль політичних партій у суспільному житті України.

Тема 2.3

Громадянське суспільство та його інститути. Поняття і структура громадянського суспільства. Роль громадських організацій, ЗМІ та місцевого самоврядування в демократичному суспільстві.

Тема 2.4

Політична еліта і лідерство. Сутність, типи та функції політичної еліти. Феномен політичного лідерства. Роль особистості в політиці. Особливості формування еліт в Україні.

Міжнародна політика, безпека та Україна

Тема 3.1

Геополітика та міжнародні відносини: сутність, основні поняття. Геополітичне становище України. Система міжнародних організацій (ООН, НАТО, ЄС) та їх роль у підтримці міжнародного миру.

Тема 3.2

Національна безпека України: поняття, загрози та механізми захисту. Воєнна агресія Росії проти України: суспільно-політичний вимір. Роль транспортної інфраструктури у системі національної безпеки.

Тема 3.3

Євроінтеграційний курс України. Передумови, етапи та перспективи інтеграції до ЄС. Стандарти НАТО та реформи в Україні. Значення євроінтеграції для розвитку транспортної галузі.

Тема 3.4

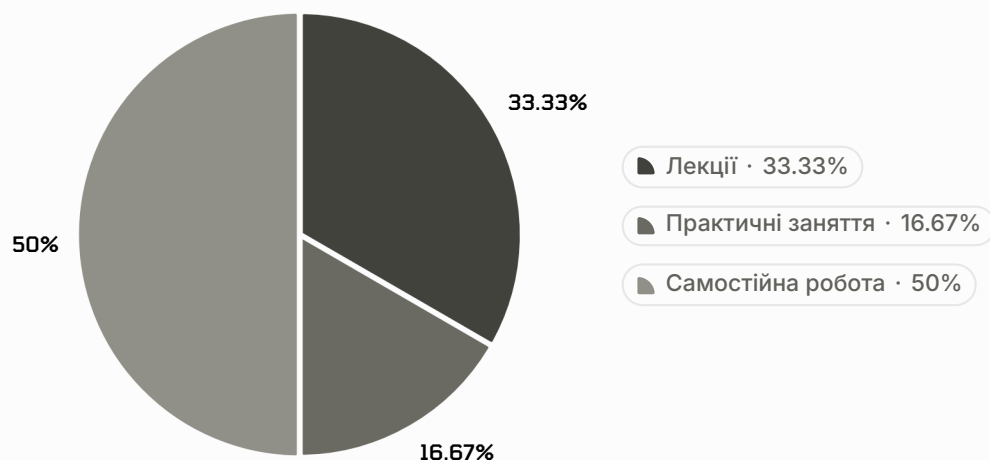
Громадянська відповідальність і правова культура фахівця. Права та обов'язки громадян. Верховенство права. Антикорупційна культура. Роль громадянина та транспортного фахівця у розбудові демократичної держави.

Розподіл навчального часу – 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Політологія як наука	2	1	4
	Тема 1.2 – Політична влада	2	1	4
	Тема 1.3 – Держава і конституційний лад	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 – Політична система і режими	4	1	4
	Тема 2.2 – Виборчі системи і партії	2	2	4
	Тема 2.3 – Громадянське суспільство	2	1	4
	Тема 2.4 – Політична еліта і лідерство	4	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 – Геополітика і міжнародні відносини	4	2	4
	Тема 3.2 – Національна безпека України	4	2	4
	Тема 3.3 – Євроінтеграційний курс	2	2	4
	Тема 3.4 – Громадянська відповідальність	2	2	5
Разом		30	15	45

 Загальний обсяг: **90 годин = 3 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу з політології
- **Практичні (15 год.):** відпрацювання навичок, аналіз політичних ситуацій
- **Самостійна робота (45 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються опрацьовувати джерела та формувати власну позицію самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з політології (Демиденко, Воронянський, Бульбенюк та ін.), Конституцією України, законами про державне управління, науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування політичних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Президента України (president.gov.ua), Кабінету Міністрів (kmu.gov.ua), Міністерства закордонних справ (mfa.gov.ua) та Національного інституту стратегічних досліджень (niss.gov.ua). Аналіз нормативних актів, моніторинг поточних суспільно-політичних подій, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної культури.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань із порівняльного аналізу форм державного правління, типів виборчих систем, особливостей демократичних режимів; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань суспільно-політичного життя України. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати суспільно-політичні явища та обґрунтовувати власні висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов завдань, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання навичок аналізу політичних явищ; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, концепцій і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і виконання тренувальних завдань. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз суспільно-політичних явищ, порівняльна характеристика політичних процесів). Оцінюються повнота відповіді, глибина аналізу та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Політологія» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої фахової та громадянської діяльності. Такий підхід сприяє глибшому розумінню політичних процесів, розвитку критичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час аналізу суспільно-політичних явищ.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із суспільно-політичного життя; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Кейс-стаді

Аналіз реальних суспільно-політичних ситуацій в Україні та світі; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.

Практичні завдання

Аналітичні вправи за темами (порівняння форм правління, характеристика виборчих систем, аналіз геополітичних процесів); відпрацювання алгоритмів аналізу.

Дискусії

Обговорення актуальних проблем суспільно-політичного життя України (євроінтеграція, безпека, місцеве самоврядування); розвиток критичного мислення та аргументації.

Робота з нормативними документами

Опрацювання Конституції України, законів про вибори, місцеве самоврядування та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою базою.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації суспільно-політичної інформації.

Тестування та опитування

Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей з політологічної проблематики.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 274 "Автомобільний транспорт".

Рекомендована література та ресурси

1. Бульбенюк С. С., Довганик Н. М., Зайцева З. І. та ін. Прикладна політологія : навч. посіб. — Київ : КНЕУ, 2022. — 284 с.
2. Демиденко Н. М. Політологія : навч. посіб. / МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. — Суми, 2022. — 318 с.
3. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Мамонтова Е. В. Публічна політика : навч.-метод. посіб. (конспект лекцій). — 2023. — URL: <https://org2.knuba.edu.ua/>
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 № 2469-VIII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
7. Помаза-Пономаренко А. Л., Батир Ю. Г., Лопатченко І. М. План відновлення сталого розвитку та системи безпеки України : монографія. — 2023. — 240 с.
8. Зеленько Г. І., Рафальський О. О., Майборода О. М. та ін. Трансформація українського суспільства : колективна монографія. — Київ, 2023.
9. Балабан Р. В., Зеленько Г. І., Кияниця Л. Л. та ін. Демократичний розвиток України: виклики та перспективи : монографія. — 2022. — 352 с.
10. Єршова О. О., Гончаренко І. М. Євроінтеграційні процеси та їх вплив на розвиток транспортної інфраструктури України. Журнал стратегічних досліджень. — 2022. — № 2(7). — С. 75.
11. Поліщук Л. С. Міжнародна економічна політика основних центрів світового господарства : навч. посіб. — 2022. — 191 с.
12. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
13. Степасюк Л. М., Якимовська А. В. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Вступ до фаху та суспільствознавства». — Київ, 2024.
14. Національний інститут стратегічних досліджень України. — URL: <https://niss.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Президента України. — URL: <https://www.president.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. — URL: <https://mfa.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. — URL: <https://mtu.gov.ua/>
20. Центральна виборча комісія України. — URL: <https://www.cvk.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Офісу Президента України з питань євроінтеграції. — URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>
22. Журнал «Політичне життя» (електронне видання). — URL: <https://pl.dn.ua/>
23. Журнал «Грані» — соціально-політичний науковий журнал. — URL: <https://grani.org.ua/>
24. Журнал «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. — URL: <https://visnyk-philosophy.nlu.edu.ua/>
25. Рахункова палата України — звіти та аналітика. — URL: <https://rp.gov.ua/>